

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

Начальника Головного управління державної авіації України
(з основної діяльності)

30.06.2023

м. Київ

№ 62

Про затвердження Методичних рекомендацій державної авіації щодо порядку сертифікації медичного екзаменатора та видачі медичного сертифікату авіаційному персоналу, який здійснює льотну експлуатацію повітряних суден, у державній авіації України (МРДА-30/23)

Відповідно до пункту 2 наказу Міністерства оборони України від 16 грудня 2020 року № 477 “Про деякі питання допуску авіаційного персоналу до льотної експлуатації повітряних суден у державній авіації України”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 лютого 2021 року за № 212/35834 (зі змінами), з метою впровадження порядку сертифікації медичного екзаменатора у державній авіації України **наказу**:

1. Затвердити Методичні рекомендації державної авіації щодо порядку сертифікації медичного екзаменатора та видачі медичного сертифікату авіаційному персоналу, який здійснює льотну експлуатацію повітряних суден, у державній авіації України (МРДА-30/23), що додаються.

2. Вважати таким, що втратив чинність наказ начальника Управління регулювання діяльності державної авіації України (з основної діяльності) від 25 травня 2021 № 20 “Про затвердження Методичних рекомендацій державної авіації щодо порядку сертифікації медичного екзаменатора та видачі медичного сертифікату авіаційному персоналу, який здійснює льотну експлуатацію повітряних суден, у державній авіації України (МРДА-13/21)”.

3. Управлінню льотної експлуатації, аeronавігації та аеродромів Головного управління державної авіації України встановленим порядком здійснити підготовку цього наказу до публікації на вебсторінці Головного

управління державної авіації України офіційного сайту Міністерства оборони України.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на начальника управління льотної експлуатації, аeronавігації та аеродромів Головного управління державної авіації України.

Начальник Головного управління
державної авіації України

Андрій ТЕЛЕГІН

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ начальника Головного
управління державної авіації
України

_____.2023 № ____

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

державної авіації щодо порядку сертифікації медичного екзаменатора та видачі
медичного сертифікату авіаційному персоналу, який здійснює льотну
експлуатацію повітряних суден, у державній авіації України
(МРДА-30/23)

I. Загальні положення

Ці методичні рекомендації розроблені на виконання наказу Міністерства оборони України від 16 грудня 2020 року № 477 “Про деякі питання допуску авіаційного персоналу до льотної експлуатації повітряних суден у державній авіації України”, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 18 лютого 2021 року за № 212/35834, з метою визначення порядку сертифікації медичного екзаменатора та видачі медичного сертифікату авіаційному персоналу, який здійснює льотну експлуатацію повітряних суден, у державній авіації України.

II. Сертифікація медичного екзаменатора

1. Документи, що подаються для отримання сертифіката медичного екзаменатора

1. Для отримання сертифіката медичного екзаменатора заявник піддає до ASA відповідну заяву (додаток 1).

2. До заяви додаються копії:

диплома про вищу освіту в галузі знань “Охорона здоров’я”, за спеціальністю “Лікувальна справа”;

сертифіката лікаря-спеціаліста за однією зі спеціальностей: “Загальна практика – сімейна медицина”, “Терапія”, “Хірургія”, “Неврологія”, “Офтальмологія”, “Отоларингологія”, “Психіатрія”;

посвідчення про присвоєння першої або вищої кваліфікаційної категорії за відповідною спеціальністю;

сертифіката лікаря-спеціаліста за спеціальністю “Авіаційна та космічна медицина”.

3. Для підтвердження стажу досвіду роботи у сфері авіаційної медицини

(не менше ніж п'ять років) заявник надає інформацію щодо службової (трудової) діяльності (витяг з послужного списку, або витяг із трудової книжки, або відомості про трудову діяльність з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування).

2. Процедура перевірки відповідності інформації, що надана заявником, видача сертифіката медичного екзаменатора, продовження строку дії сертифіката медичного екзаменатора

1. По надходженню заяви ASA:

реєструє заяву разом із доданими до неї документами в день її подання;

за результатами розгляду заяви та доданих до неї документів у десятиденний строк письмово повідомляє заявника про виявлені (у разі їх виявлення) недоліки або (у разі відсутності недоліків) про строки проведення перевірки відповідності кандидата вимогам цих методичних рекомендацій (далі – перевірка);

проводить перевірку відповідності інформації, що надана заявником;

приймає рішення про видачу (відмову у видачі) сертифіката медичного екзаменатора;

оформляє та видає сертифікат медичного екзаменатора (або складає в письмовій формі вмотивовану відмову у видачі сертифіката медичного екзаменатора).

2. У разі виявлення недоліків, за результатами розгляду заяви та доданих до неї документів, заявник повторно надає документи, що свідчать про усунення таких недоліків.

3. У разі подання документів, визначених у главі 1 розділу II цих методичних рекомендацій, не в повному обсязі заява повертається без розгляду.

4. Перевірку відповідності інформації, поданої заявником, здійснює комісія, затверджена наказом ASA, у двохденний строк.

5. За результатами перевірки комісія у п'ятиденний строк складає акт та подає його на затвердження керівнику ASA.

6. У разі відсутності недоліків ASA приймає рішення щодо можливості видачі сертифіката медичного екзаменатора та видає наказ про видачу сертифіката медичного екзаменатора (додаток 2) і печатки медичного екзаменатора за особистим номером (додаток 3). ASA в десятиденний строк видає заявнику сертифікат медичного екзаменатора та печатку з особистим номером.

У разі виявлення недоліків комісія вказує їх в акті та встановлює строк для усунення.

7. Печатка з особистим номером видається власнику сертифіката медичного екзаменатора при первинній видачі сертифіката та використовується екзаменатором у продовж всього строку виконання повноважень медичного екзаменатора.

8. Сертифікат медичного екзаменатора видається на строк, що не перевищує три роки.

9. Строк дії сертифіката медичного екзаменатора продовжується, якщо власник:

подав до ASA заяву на продовження дії сертифіката медичного екзаменатора;

пройшов атестацію на підтвердження кваліфікаційної категорії за відповідною спеціальністю протягом останніх трьох років (надав до ASA документальне підтвердження про це);

пройшов атестацію на підтвердження кваліфікаційної категорії за спеціальністю “Авіаційна та космічна медицина” протягом останніх трьох років (надав до ASA документальне підтвердження про це);

не мав порушень під час проведення медичної сертифікації авіаційного персоналу у продовж звітного періоду.

10. ASA має право призупинити або анулювати дію сертифіката медичного екзаменатора.

11. Дія сертифіката медичного екзаменатора може бути призупинена у разі:

не подання або подання не в повному обсязі документів, визначених у пункті 9 глави 2 розділу II цих методичних рекомендацій;

виявлення порушень під час проведення медичної сертифікації авіаційного персоналу.

12. Дія сертифіката медичного екзаменатора може бути анульована у разі:

невиконання власником вимог чинних законодавчих та інших нормативно-правових актів України, що регламентують медичне забезпечення польотів ДА;

виявлення грубих порушень під час проведення медичної сертифікації авіаційного персоналу, які призвели, або могли б привести до тяжких наслідків.

13. Призупинення дії або анулювання сертифіката медичного екзаменатора здійснюється на підставі наказу керівника ASA з подальшим письмовим інформуванням власника та центральної лікарсько-льотної комісії (далі – ЦЛЛК).

14. Призупинення дії сертифіката медичного екзаменатора здійснюється

до усунення виявлених порушень, на строк не більше трьох місяців. У разі не усунення порушень протягом трьох місяців, дія сертифіката медичного екзаменатора анулюється.

15. Після усунення в установлений ASA строк виявлених порушень, про що власник листом повідомляє ASA та ЦЛЛК, дія сертифіката медичного екзаменатора відновлюється на підставі наказу керівника ASA.

16. У разі призупинення дії або анулювання сертифіката медичного екзаменатора печатка медичного екзаменатора у десятиденний строк здається до ASA.

17. Поновлення сертифіката медичного екзаменатора після його анулювання проводиться на загальних засадах, визначених цими методичними рекомендаціями:

3. Права та обов'язки медичного екзаменатора

1. Медичним екзаменатором може бути медичний експерт з авіаційної медицини, який має чинний сертифікат медичного екзаменатора, входить до складу ЛЛК та відповідним наказом призначений виконувати обов'язки голови ЛЛК при здійсненні медичної сертифікації авіаційного персоналу ДА.

2. Медичний екзаменатор проводить медичну сертифікацію авіаційному персоналу ДА при наявності чинного сертифікату медичного екзаменатора.

3. Медичний екзаменатор з питань медичної сертифікації авіаційного персоналу ДА підпорядковується ЦЛЛК, забезпечує достовірність постанов ЛЛК про ступінь придатності до виконання польотів, видання медичних сертифікатів авіаційному персоналу та оформлення звітів з подальшим поданням для узагальнення до ЦЛЛК.

4. Призначення та звільнення з посади голови ЛЛК (медичного екзаменатора) здійснюється з повідомленням ASA.

5. Медичний екзаменатор має право:
приймати постанови відповідно до Положення про ЛЛЕ;
перевіряти організацію та стан лікувально-діагностичної та профілактичної роботи за час міжкомісійного періоду в суб'єктах авіаційної діяльності ДА.

ІІІ. Вимоги до медичних експертів з авіаційної медицини

1. До медичних експертів з авіаційної медицини відносяться лікарі-спеціалісти (терапевт, хірург, невропатолог, офтальмолог, стоматолог,

отоларинголог, психіатр), які залучаються до проведення медичної сертифікації авіаційного персоналу

2. Медичні експерти з авіаційної медицини мають бути дипломованими і кваліфікованими медичними спеціалістами та мати:

вищу освіту в галузі знань “Охорона здоров’я” (наявність диплома про закінчення вищого навчального закладу зі спеціальності “Лікувальна справа”); спеціалізацію за однією зі спеціальностей: “Терапія”, “Хірургія”, “Неврологія”, “Психіатрія”, “Офтальмологія”, “Отоларингологія”, “Стоматологія”;

фахову підготовку з авіаційної та космічної медицини (спеціалізація або тематичне удосконалення);

стаж роботи за фахом після отримання вищої медичної освіти – не менше ніж п’ять років;

досвід роботи у сфері авіаційної медицини.

IV. Видача медичного сертифікату авіаційному персоналу, який здійснює льотну експлуатацію повітряних суден

1. Авіаційний персонал, який здійснює льотну експлуатацію повітряних суден, підлягає медичній сертифікації.

2. На час проведення медичної сертифікації призначається голова ЛЛК на якого покладаються виконання функцій медичного екзаменатора в ДА.

3. Під час проведення медичної сертифікації авіаційному персоналу ДА висуваються медичні вимоги до стану здоров’я відповідно до нормативно-правових актів, що діють у галузі державної авіації України.

4. За результатами проведення медичної сертифікації видається медичний сертифікат (додаток 4). Строк дії медичного сертифіката встановлюється медичним екзаменатором залежно від результатів проведеної медичної сертифікації, але не має перевищувати 12 місяців.

5. У разі потреби, для проведення окремих медичних обстежень можуть залучатися заклади охорони здоров’я, в яких наявність фахівців, апаратури та інструментарію дозволяє провести зазначені обстеження.

6. Контроль діяльності усіх медичних екзаменаторів з питань організації та проведення медичної сертифікації авіаційного персоналу ДА, узагальнення звітів голів ЛЛК, ведення бази даних авіаційного персоналу ДА щодо медичної сертифікації здійснює ЦЛЛК.

7. ЦЛЛК надає узагальнені звіти до ASA один раз на півроку, а в разі визнання авіаційного персоналу непридатним до виконання польотів

(діяльності за фахом) – у десятиденний термін.

8. Медичний сертифікат нумерується за наступною послідовністю: через косу риску зазначаються номер печатки медичного екзаменатора, поточний рік, відповідний порядковий номер книги протоколів засідань ЛЛК (зразок: 01/2021/157).

Заступник начальника управління
льотної експлуатації, аeronавігації та
аеродромів Головного управління
державної авіації України

Анатолій ГОНЧАР

Начальнику   Головного   управління
державної   авіації   України

ЗАЯВА
на отримання сертифіката медичного екзаменатора

1. Прізвище, ім'я, по батькові: _____

Last and first name: _____

2. Рік народження: _____

3. Телефон/факс: _____

4. E-mail: _____

5. Освіта: _____

6. Вищий навчальний заклад: _____

7. Факультет: _____

8. Інтернатура: _____

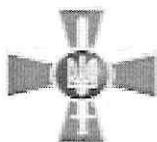
9. Спеціальність: _____

10. Курси підвищення кваліфікації: _____

Дата _____

Підпис _____

Зразок сертифіката медичного екзаменатора

Міністерство оборони України
Ministry of Defense of Ukraine

Головне управління державної авіації України
Head Office of State Aviation of Ukraine

СЕРТИФІКАТ МЕДИЧНОГО ЕКЗАМЕНATORA

MEDICAL EXAMINER CERTIFICATE

№ SA.ME. 000

Прізвище, ім'я, по батькові:

Ініціали, після імені:

Дата народження:

Date of birth:

Відповідно змогам Порядку допуску авіаційного персоналу до польотної експлуатації повітряних суден у державній авіації України, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 16 грудня 2020 року № 477, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 лютого 2021 року за № 21135834, та уповноважений виконувати функції медичного екзаменатора у державній авіації України відповідно до умов та обмежень зазначених у початку до цього сертифікату.

According to the requirements of the Procedure for admission of aviation personnel to the flight operation of aircraft in the state aviation of Ukraine, approved by the order of the Ministry of Defence of Ukraine dated December 16, 2020 № 477, registered in the Ministry of Justice of Ukraine on February 18, 2021 for № 21135834, and authorized to perform functions of medical examiner in the state aviation of Ukraine, according to conditions and restrictions specified in the annex to this certificate.

Номер вилученої печатки: 00

Issued stamp №: 00

Дата вилучі: 00.00.0000

Date of issue: 00.00.0000

Власне ім'я, прізвище та підпис уповноваженої посадової особи, підпілька органу, що видав сертифікат:
 First and last name, signature of the authorized official, stamp of the authority that issued the certificate:

Андрій ТЕЛЕГІН
 Andriy TELEGIN

Подпись № 1 арк.
 Annex, p. 1 page 1

Зразок печатки медичного екзаменатора

Примітки:

1. Кліше печатки круглої форми (діаметр – 40 мм) з двома концентричними колами.
2. У центральному колі (посередині по вертикалі та горизонталі) розміщується напис українською та англійською мовами “**МЕДИЧНИЙ ЕКЗАМЕНATOR**” та двозначний номер печатки.
3. По зовнішньому колу розміщуються:
  - 3.1. По центру знизу – зображення малого державного герба України.
  - 3.2. По годинниковій стрілці від зображення малого державного герба України – напис українською та англійською мовами “**Державна авіація України**”.

**Зразок медичного сертифікату авіаційного персоналу,
який здійснює льотну експлуатацію повітряних суден**

<p>Барокамерні випробування на перенесення помірних ступенів гіпоксії проведено:</p> <hr/> <p>(дата, підпис начальника медичної служби, гербова печатка частини (організації, установи))</p> <p>Термін перебування в черговій відпустці: 3 _____ по _____</p> <hr/> <p>(дата, підпис начальника медичної служби, гербова печатка частини (організації, установи))</p> <p>3 _____ по _____</p> <hr/> <p>(дата, підпис начальника медичної служби, гербова печатка частини (організації, установи))</p> <p>Поглиблений медичний огляд проведений:</p> <hr/> <p>(дата, підпис начальника медичної служби, гербова печатка частини (організації, установи))</p> <p>Примітки: _____ _____ _____</p>	 <p>МЕДИЧНИЙ СЕРТИФІКАТ</p> <p>№ _____</p> <p>MEDICAL CERTIFICATE</p> <p>Строк дії сертифіката: _____ Validity of certificate: _____</p>
--	---

Зворотна сторона

<p>Прізвище, ім'я, по батькові: _____ _____</p> <p>Last and first name: _____ _____</p> <p>Дата народження: _____ Date of birth: _____</p> <p>Частина (організація, установа): _____ _____</p> <p>Особистий підпис: _____</p>	<p>“ _____ ” 20 ____ року під час медичного огляду</p> <p>Визнаний за ст. _____ гр. ____ наказу _____ від ____ року № ____</p> <p>Середні показники фізіологічних функцій:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">У спокої:</th> <th style="width: 33%;">Після навантаження:</th> <th style="width: 33%;">Через 3 хв. після навантаження:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">Пульс</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">Артеріальний тиск</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="height: 40px;"></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="height: 40px;"></td> </tr> </tbody> </table> <p>(підпис, печатка медичного екзаменатора)</p>	У спокої:	Після навантаження:	Через 3 хв. після навантаження:	Пульс			Артеріальний тиск								
	У спокої:	Після навантаження:	Через 3 хв. після навантаження:													
Пульс																
Артеріальний тиск																